

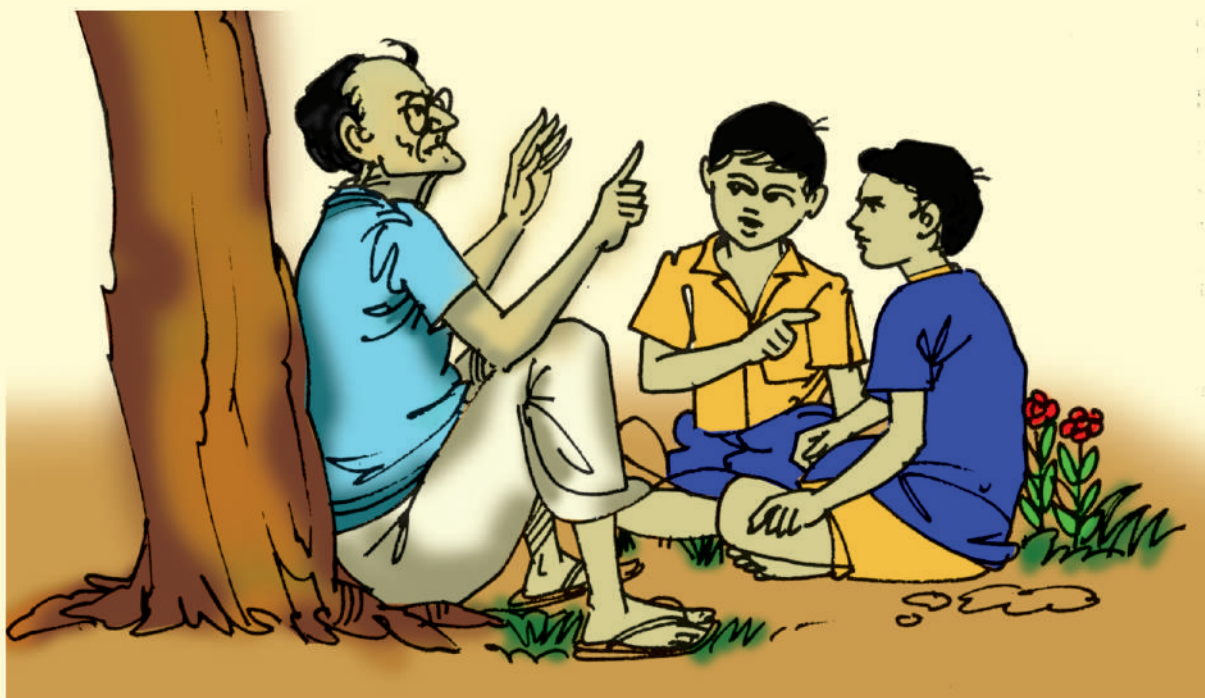
ମାଟିଗଲା ବଗିଚା

ଡ. ନରେନ୍ଦ୍ର ପ୍ରସାଦ ଦାସ

ବାପୁ ଓ ଦୀପୁ ଦୁଇ ଭାଇ । ବାପୁ ବଡ଼, ଦୀପୁ ସାନ । ଦୁହେଁ ଗାଁ ସ୍କୁଲରେ ପାଠ ପଢ଼ନ୍ତି । ସେ ଦୁହେଁ ଥରେ ଛୁଟିରେ ତାଙ୍କ ମଉସାଙ୍କ ଘରକୁ ବୁଲି ଯାଇଥିଲେ । ମଉସାଙ୍କ ଘର ଏକ ନଈକୂଳିଆ ମଫସଲ ଗାଆଁରେ । ମଉସାଙ୍କ ବାପା ଥିଲେ ଜଣେ ପାକଲାବୁଢ଼ା । ବୟସ ପ୍ରାୟ ଅଶୀ ହେବ । ଏତେ ବୟସରେ ବି ସେ ଟାଣ ଅଛନ୍ତି । ଦାନ୍ତ କେତୋଟି ପଡ଼ିଯାଇଥିଲେ ବି ଆଉ ଯେଉଁ କେତୋଟି ଅଛି, ସେଗୁଡ଼ିକ ବେଶ୍ ମଜବୁତ୍ ଅଛି । ଏବେ ବି ସେଥିରେ ସେ ମକା, କାକୁଡ଼ି ଓ ପିଜୁଳି ଚୋବେଇ ଖାଆନ୍ତି । ଚଷମା ନ ଲଗାଇ ବସି, ଖବରକାଗଜ ପଢ଼ିପାରନ୍ତି । ବାପୁ, ଦୀପୁ ତାଙ୍କୁ ଅଜା ବୋଲି ଡାକନ୍ତି ।

ମଉସାଙ୍କ ଘର ପଛପଟେ ଗୋଟିଏ ବଡ଼ ବଗିଚା । ସେଇ ବଗିଚାରେ କେତେ ଜାତିର ଫୁଲଗଛ ଫଳଗଛ ଲଗାଯାଇଛି । ବରଷର ବାରମାସ ସେଠାରେ ନାନା ପ୍ରକାର ପନିପରିବା ମଧ୍ୟ ଚାଷ କରାଯାଏ । ସେଦିନ ସକାଳେ ବାପୁ, ଦୀପୁ ମଉସାଙ୍କ ଘରେ ପହଞ୍ଚିଲା ବେଳକୁ ଦେଖିଲେ ଅଜା ତାଙ୍କ ବଗିଚାରେ କାମ କରୁଛନ୍ତି । ସେ ମାଟି ହାଣ୍ଡୁଛନ୍ତି, ଘାସ ବାଛୁଛନ୍ତି, ଗଛମୂଳେ ପାଣି ଦେଉଛନ୍ତି । ଭାଇ ଦୁହେଁ ଅଜାଙ୍କୁ ମୁଣ୍ଡ ନୁଆଁଇ ପ୍ରଣାମ କଲେ । ଅଜା ପିଲା ଦୁଇଟିଙ୍କୁ ଦେଖି ଖୁସି ହୋଇଗଲେ । ମୁହଁରୁ ଝାଳ ପୋଛି ଗୋଟିଏ ଗଛ ଛାଇରେ ଯାଇ ବସି ପଡ଼ିଲେ । ବାପୁ, ଦୀପୁଙ୍କର ଭଲମନ୍ଦ ଖବର ସବୁ ପଚାରିଲେ ।

ବାପୁ କହିଲା, “ଅଜା, ଆପଣ ଏ ବୟସରେ ଏତେ ପରିଶ୍ରମ କରୁଛନ୍ତି କାହିଁକି ?”

ଅଜା କହିଲେ, “ମୋତେ ଅଳସୁଆ ହୋଇ ଘରେ ବସି ରହିବାକୁ ଭଲ ଲାଗେ ନାହିଁ । ସକାଳେ ସଞ୍ଜେ ଦୁଇଓଳି ଏମିତି ଘଣ୍ଟାଏ ଲେଖାଏଁ ବଗିଚାରେ କାମ କରେ । ତା ଦ୍ଵାରା ଦେହ ଭଲ ରହେ, ମନ ଫୁର୍ତ୍ତ ଲାଗେ । ତା ଛଡ଼ା କିଛି ଫଳ, ଫସଲ ମଧ୍ୟ ଅମଳ କରିହୁଏ ।”

ଦୀପ୍ତ କହିଲା, “ଅଜା, ଆପଣ ଘରେ ବସି କିଛି କାମ କରୁ ନାହାନ୍ତି । ଏ ଧୂଳି ମାଟିରେ କାହିଁକି ଘାଣ୍ଟି ହେଉଛନ୍ତି ?

ଅଜା କହିଲେ, “କ’ଣ କହିଲୁ ? ଧୂଳିମାଟି ? ଆରେ, ଏ ମାଟି ହେଉଛି ଆମ ମାଆ, ଏ ଧୂଳି ହେଉଛି ଚନ୍ଦନ । ଏ ମାଟି ନ ଥିଲେ ଆମେ କେଉଁଠି ଥାଆନ୍ତେ କହିଲୁ ?” ତା’ ପରେ ଅଜା ଗୁଣ୍ଡୁଗୁଣ୍ଡୁ ହୋଇ ପାକୁଆ ପାଟିରେ କ’ଣ ପଦେଶୀତ ଗାଇ କୋଡ଼ି କୋଦାଳ ଧରି ଉଠିଲେ । କହିଲେ, “ପିଲାଏ,

ଖରା ଟାଣ ହେଲାଣି । ତୁମକୁ ଭୋକ ଲାଗିବଣି । ଚାଲ, ଘରେ ଖିଆପିଆ ସାରି କଥାବାର୍ତ୍ତା ହେବା ।”

ବାପୁ, ଦୀପ୍ତ ସେଦିନ ମଉସାଙ୍କ ଘରେ ରହିଲେ । ମଉସାମାଉସୀ ତାଙ୍କୁ ଖୁବ୍ ସ୍ନେହ ଆଦର କଲେ । ଉପର ଓଳି ଖରା ନଇଁବା ପରେ ଅଜା ପୁଣି ବାହାରିଗଲେ ବଗିଚାକୁ । ବାପୁ, ଦୀପ୍ତ ମଧ୍ୟ ଗଲେ । ଅଜାଙ୍କ ସାଙ୍ଗରେ ମିଶି ସେ ଦୁହେଁ କେତେ କାମ କରି ପକାଇଲେ । ବଗିଚା କାମ ତାଙ୍କୁ ଭାରି ଭଲ ଲାଗିଲା ।

ବାପୁ କହିଲା, “ଅଜା, ଆପଣଙ୍କ ବାଡ଼ିରେ ତ କେତେ ସୁନ୍ଦରସୁନ୍ଦର ଫୁଲ ସବୁ ଫୁଟିଛି, କେତେ ଜାତିର ପରିବା ବି ଫଳିଛି । ଆପଣ କ’ଣ ବେଶୀ ପରିମାଣରେ ସାର ଦେଉଛନ୍ତି ।”

ଅଜା କହିଲେ, “ବେଶି ସାର ଦେଲେ ଯେ ବେଶୀ ଫସଲ ଅମଳ ହେବ, ସେକଥା ଠିକ୍ ନୁହେଁ । କେତେ ଜମିରେ କେତେ ସାର ଦିଆଯିବ, ତାର ଏକ ହିସାବ ଅଛି । ତା’ ଛଡ଼ା ବଜାରରେ ଯେଉଁ କୃତ୍ରିମ ସାର ବା ରାସାୟନିକ ସାର ମିଳୁଛି, ସେଇତ ହେଉଛି ସବୁ ଅନିଷ୍ଟର ମୂଳ ।”

ଦୀପ୍ତ କହିଲା, “ସେ ସାର ଦେଲେ ତ ଅଧିକ ଫସଲ ଅମଳ ହେଉଛି । ତାହା ପୁଣି ଅନିଷ୍ଟ କରୁଛି କେମିତି ?”

ଅଜା କହିଲେ, “ ଶୁଣ ପିଲାଏ, ଆମ ଏଇ ନଈକୁଳିଆ ଗାଆଁଟିର ମାଟି ଆଗେ ଖୁବ୍ ଉର୍ବର ଥିଲା । ମଞ୍ଜିଟାଏ କି ଚାରାଟାଏ ପୋତିଦେଲେ ମନକୁ ମନ କାହିଁରେ କ’ଣ ବଢ଼ିଯାଉଥିଲା । କିଛି ବର୍ଷ ତଳେ ଏ ଅଞ୍ଚଳରେ ଗୋଟାଏ ବଡ଼ ଧରଣର ବାତ୍ୟା ହେଲା । ବାତ୍ୟାରେ ଲୋକମାନଙ୍କର ଘରଦ୍ୱାର ଯାହା ତ ଭାଙ୍ଗିଲା, ତା ସହିତ ଅଧାରୁ ଅଧିକ ବଡ଼ବଡ଼ ଗଛସବୁ ଉପୁଡ଼ି ପଡ଼ିଲା । ବାତ୍ୟା ପରେ କ୍ଷେତବାଡ଼ିରେ ପୋକ ଭର୍ତ୍ତି ହୋଇଗଲେ । ପୋକଙ୍କ ଦାଉରୁ ଫସଲ ରକ୍ଷା କରିବା ପାଇଁ ଚାଷୀମାନେ ମନଇଚ୍ଛା ପୋକମାରା ବିଷ ପକାଇଲେ ।”

ବାପୁ କହିଲା, “ ସେ ତ ପୋକମାରା ଔଷଧ, ତାକୁ ଆପଣ ବିଷ ବୋଲି କାହିଁକି କହୁଛନ୍ତି ?” ଅଜା ଟିକିଏ ହସିଲେ । କହିଲେ, “ ସେ ପ୍ରକୃତରେ ଔଷଧ ନୁହେଁ ଖାଣ୍ଟି ବିଷ । କେବଳ ପୋକ କାହିଁକି ସେଥିରେ କାଉ, ଚିଲ, ବଗ ଭଳି ପକ୍ଷୀଙ୍କ ସହିତ ଗୋରୁଗାଈ, ଛେଳି ମେଘା ଏପରିକି ମଣିଷ ମଧ୍ୟ ମରିଯିବେ ।

ତାକୁ ଔଷଧ ନ କହି ବିଷ ବୋଲି କହିବା ଠିକ୍ ହେବ ।”

ଅଜା ପୁଣି କହିଲେ, “ ଲୋକମାନେ କ୍ଷେତବାଡ଼ିରେ ବିଷ ପକାଇବା ଫଳରେ ଅବଶ୍ୟ ଗଛପତରରୁ ପୋକ ମରିଗଲେ; ହେଲେ ଆଉ ଗୋଟାଏ କ୍ଷତି ହେଲା । ମାଟିରୁ ଜିଆମାନେ ମଧ୍ୟ ମରିଗଲେ ।

ପିଲା ଦୁହେଁ ହଠାତ୍ ବୁଝିପାରିଲେ ନାହିଁ ଯେ ମାଟିରୁ ଜିଆମାନେ ମରିଯିବାରୁ କ୍ଷତି କଅଣ ହେଲା ! ଅଜା କହିଲେ, “ବୁଝିଲ, ଜିଆ ହେଉଛି କୃଷକର ପ୍ରକୃତ ବନ୍ଧୁ । ମାଟି ଭିତରେ ଅସଂଖ୍ୟ ଅଣୁଜୀବ ଅଛନ୍ତି । ସେମାନେ ଏତେ କ୍ଷୁଦ୍ର ଯେ ଖାଲି ଆଖିକୁ ଦେଖାଯାଆନ୍ତି ନାହିଁ । ଜିଆମାନେ ମାଟିକୁ ଖୋଳନ୍ତି, ମାଟିକୁ

ଖାଆନ୍ତି । ଜିଆମାନେ ମାଟିକୁ ଖୋଳିଲେ ତାହା ଫସଫସିଆ ହୋଇଯାଏ । ମାଟିକୁ ଫସଫସିଆ କରିବାରେ ଅଣୁଜୀବମାନେ ସାହାଯ୍ୟ କରନ୍ତି । ତା ଫଳରେ ମାଟି ଉର୍ବର ହୋଇଥାଏ ।

ବାପୁ, ଦାପୁ ଆଗ୍ରହରେ ଅଜାଙ୍କ କଥା ଶୁଣୁଥିଲେ । ସେମାନେ ପଚାରିଲେ, “ତା ପରେ କଅଣ ହେଲା ?”

ଅଜା କହିଲେ, “ ପୋକମରା ବିଷର ପ୍ରୟୋଗ ଫଳରେ ମାଟିରୁ ଜିଆ ମଲେ, ତାଙ୍କ ସହିତ ଉପକାରୀ ଅଣୁଜୀବମାନେ ମଧ୍ୟ ମଲେ । ଫଳରେ ମାଟିର ଜୀବନୀ ଶକ୍ତି ଚାଲିଗଲା । ସେ ଆଉ ଲୋକଙ୍କ

କଥା ଶୁଣିଲା ନାହିଁ । ତା ପରେ ଲୋକମାନେ ମାଟିରେ ଦେଲେ ରାସାୟନିକ ସାର । ଏହା ଦ୍ଵାରା ଫସଲ ସିନା ଭଲ ହେଲା, ମାତ୍ର ମାଟିର ସ୍ଵଭାବଟା ବିଚିତ୍ରିଗଲା । ସାର ଦେଲେ ଫଳିବ, ନ ହେଲେ ନାହିଁ । ତା ସହିତ ପୁଣି ଶାଗପତରଠାରୁ ଆରମ୍ଭ କରି ପନିପରିବା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସବୁଥିରେ ଛିଞ୍ଚାଗଲା ମାରାତ୍ମକ ପୋକମରା ବିଷ । ପ୍ରତିଦିନ ବଜାରରୁ ଆମେ ଯେଉଁ ପନିପରିବା କିଣିକରି ଖାଉଛୁ, ତା ଦେହରେ କେତେ ବିଷ ଲାଗିକରି ରହିଛି ଜାଣିଛ ? ସେ ସବୁ ତ ଆମ ପେଟକୁ ଯାଉଛି । ଆମେ ତ ସବୁଦିନେ ବିଷ ଖାଉଛୁ ।”

ବାପୁ କହିଲା, “ଅଜା, ଆପଣ ରାସାୟନିକ ସାର ଓ ପୋକମରା ବିଷ ବ୍ୟବହାର କରୁନାହାନ୍ତି ?”

ଅଜା ଜୋର ଦେଇ କହିଲେ, “ନା-ନା-ନା । ମୁଁ ଏ ସବୁ କେବେ ବ୍ୟବହାର କରେ ନାହିଁ । ଆମ ପାଖରେ ତ ଭେର ପ୍ରାକୃତିକ ସାର ଅଛି । ପିଡ଼ିଆ, ଗୋବରଖତ, କମ୍ପୋଷ୍ଟ ଖତ ଏସବୁ ହେଉଛି ପ୍ରାକୃତିକ ସାର । ପ୍ରାକୃତିକ ସାର ଦେଲେ ପୋକମରା ବିଷ ପକାଇବା ଦରକାର ହେବ ନାହିଁ । ତା ଫଳରେ ଆମେ ଶୁଦ୍ଧ ଖାଦ୍ୟ ଖାଇବା ।

ଅଜାଙ୍କ ଠାରୁ ଏତେକଥା ଶୁଣିବା ପରେ ବାପୁ ମୁଣ୍ଡରେ ଗୋଟିଏ ପ୍ରଶ୍ନ ଖେଳୁଥିଲା । ବାତ୍ୟାରେ ତ ଗଛ ଉପୁଡ଼ିଲା, ହେଲେ କ୍ଷେତରେ ପୋକ ବଢ଼ିଲେ କାହିଁକି, ଅଜା ତାର ସନ୍ଦେହ ଦୂର କରିବାକୁ ଯାଇ କହିଲେ, “ଗଛରେ ଚଢ଼େଇମାନେ ବସାକରି ରହନ୍ତି । ସେମାନେ ବିଲବାଡ଼ିରୁ ପୋକ ଖାଆନ୍ତି । ବାତ୍ୟାରେ ଗଛ ଉପୁଡ଼ିଯିବାରୁ ସେମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ କେତେକ ମଲେ, ଆଉ କେତେକ ଆଶ୍ରୟହୀନ ହୋଇ ଅନ୍ୟଆଡ଼େ ଉଡ଼ିଗଲେ । ଫଳରେ ପୋକସଂଖ୍ୟା ବଢ଼ିଲା ।”

ଗୋଟିଏ କଥାରୁ ଯେ ଏତେ କଥା ଘଟିଯାଏ, ଏକଥା ଜାଣି ଦୁଇଭାଇ ଚୁପ୍ ରହିଲେ । ଏଥର ଅଜା ଉଠିଲେ । କହିଲେ, “ଚାଲ ପିଲାଏ, ସନ୍ଧ୍ୟା ହୋଇଗଲାଣି ଘରକୁ ଯିବା ।”

ଶିକ୍ଷକଙ୍କ ପାଇଁ ସୂଚନା

- ✦ ବିଷୟଟିକୁ ପଢ଼ାଇବା ମଝିରେ ଶିକ୍ଷକ ଆବଶ୍ୟକସ୍ଥଳେ ପିଲାମାନଙ୍କୁ ବିଭିନ୍ନ ପ୍ରକାର ପ୍ରଶ୍ନ ପଚାରିବେ ଓ ତାଙ୍କଠାରୁ ଉତ୍ତର ଆଦାୟ କରିବେ । ଯଥା - ସେମାନଙ୍କ ବାଡ଼ିରେ କି କି ପ୍ରକାରର ପନିପରିବା ଚାଷ କରାଯାଉଛି । ସେଥିରେ ସେମାନେ କି କି ପ୍ରକାର ସାର ଦେଉଛନ୍ତି ଓ ଫସଲରେ ପୋକ ଲାଗିଲେ କଣ କରୁଛନ୍ତି ।
- ✦ ରାସାୟନିକ ସାର ଓ କୀଟନାଶକ ଔଷଧର ଅପକାରିତା ସମ୍ପର୍କରେ ପିଲାଙ୍କୁ ଉତ୍ତମରୂପେ ଧାରଣା ଦେବେ ।
- ✦ କମ୍ପୋଷ୍ଟ ଖତ ତିଆରି କରିବାର ପ୍ରଣାଳୀ ବୁଝାଇବେ ଓ ଆବଶ୍ୟକ ହେଲେ ବିଦ୍ୟାଳୟ ହତା ମଧ୍ୟରେ ପିଲାମାନଙ୍କ ଦ୍ଵାରା କମ୍ପୋଷ୍ଟ ଖାତଟିଏ ତିଆରି କରାଇବେ ।

ଆସ ଜାଣିବା କେତୋଟି ଶବ୍ଦ

ପାକଲାରୁଡ଼ା
ଜୀବନୀଶକ୍ତି

ଫୁର୍ତ୍ତ
ମାରାତ୍ମକ

ଅନିଷ୍ଟ
ପ୍ରାକୃତିକ

ଉର୍ବର
କମ୍ପୋଷ୍ଟ

ସ୍ୱଭାବ
ଆଶ୍ରୟହୀନ

କୃତ୍ରିମ
ରାସାୟନିକ

ଅଭ୍ୟାସ

୧. ଆସ କଥାବାର୍ତ୍ତା ହେବା ।

- (କ) ଛୁଟିରେ ବାପୁ ଓ ଦୀପୁ କେଉଁଠିକୁ ଯାଇଥିଲେ ?
- (ଖ) ଅଜା ବଗିଚାରେ କେଉଁ କାମ କରୁଥିଲେ ?
- (ଗ) ଚାଷୀମାନେ ପୋକଦାଉରୁ ଫସଲକୁ ରକ୍ଷା କରିବାକୁ କ'ଣ କଲେ ?
- (ଘ) ଜିଆମାନେ କୃଷକର କି ଉପକାର କରନ୍ତି ?
- (ଙ) କେଉଁଗୁଡ଼ିକୁ ଆମେ ପ୍ରାକୃତିକ ସାର ବୋଲି କହିବା ?

୨. ଆସ ଉତ୍ତର ଲେଖିବା

- (କ) ମଉସାଙ୍କ ବଗିଚାରେ କ'ଣ କ'ଣ ଚାଷ କରାଯାଏ ?
- (ଖ) ପରିଶ୍ରମ କରିବା ଦ୍ୱାରା ଅଜାଙ୍କର କି ଉପକାର ହେଉଥିଲା ?
- (ଗ) ବାତ୍ୟା ଯୋଗୁଁ ନଈକୂଳିଆ ଗାଁଟିର କି କ୍ଷତି ହେଲା ?
- (ଘ) ଜିଆ କିପରି କୃଷକର ବନ୍ଧୁ ?
- (ଙ) ମାଟି କିପରି ବିଗିଡ଼ିଗଲା ?

୩. ସରଳ ଭାଷାରେ ବୁଝାଇ ଲେଖିବା ।

- (କ) ଏ ମାଟି ହେଉଛି ଆମ ମାଆ । ଏ ଧୂଳି ହେଉଛି ଚନ୍ଦନ ।
- (ଖ) ସେଇ ତ ହେଉଛି ସବୁ ଅନିଷ୍ଟର ମୂଳ ।

୪. ତଳେ ଦିଆଯାଇଥିବା ଶବ୍ଦକୁ ବାକ୍ୟରେ ବ୍ୟବହାର କରିବା ।

କ୍ଷେତ୍ରବାଡ଼ି .....

ଧୂଳିମାଟି .....

ସ୍ନେହଆଦର.....

ଗଛପତର.....

୫. ଯେପରି ‘ପ୍ରକୃତି’ରୁ ‘ପ୍ରାକୃତିକ’ ହୁଏ । ସେହିପରି ତଳେ ଦିଆଯାଇଥିବା ଶବ୍ଦଗୁଡ଼ିକ କ’ଣ ହେବ ?

ସମାଜ .....

ସମୁଦ୍ର .....

ସମ୍ବାଦ .....

ବର୍ଷ ....

୬. ତଳେ ଦିଆଯାଇଥିବା ଶବ୍ଦଗୁଡ଼ିକର ବିପରୀତ ଅର୍ଥ ବୁଝାଇଥିବା ଶବ୍ଦଗୁଡ଼ିକୁ କୋଠରି ଭିତରେ ଲେଖିବା ।

ସକାଳ .....

ବଡ଼ .....

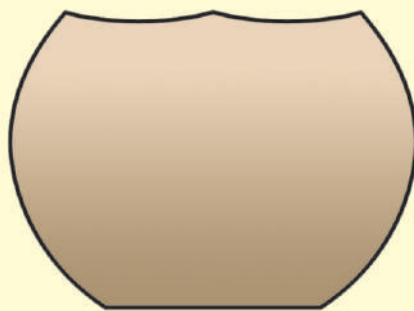
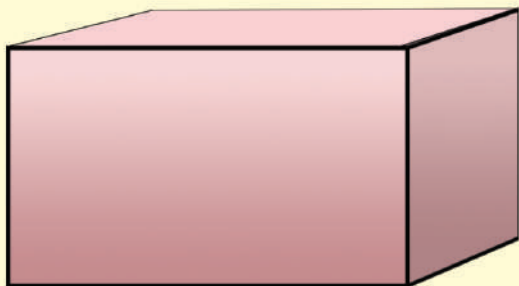
ସୁନ୍ଦର .....

କୃତ୍ରିମ .....

ବିଷ .....

୭. ଅଜା ଟିକିଏ ହସିଲେ । କହିଲେ, “ସେ ପ୍ରକୃତରେ ଔଷଧ ନୁହେଁ । ଖାଣ୍ଟି ବିଷ । କେବଳ ପୋକ କାହିଁକି ସେଥିରେ କାଉ, ଚିଲ, ବଗ ଭଳି ପକ୍ଷୀଙ୍କ ସହିତ ଗୋରୁ ଗାଈ, ଛେଳି, ମେଝା ଏପରିକି ମଣିଷ ମଧ୍ୟ ମରିଯିବେ । ତାକୁ ଔଷଧ ନ କହି ବିଷ ବୋଲି କହିବା ଠିକ୍ ହେବ ।”

ଏହି ଅନୁଚ୍ଛେଦରେ କେତେଗୁଡ଼ିଏ ନାମକୁ ବୁଝାଉଥିବା ପଦ ଓ କାମକୁ ବୁଝାଉଥିବା ପଦ ରହିଛି । ନାମକୁ ବୁଝାଉଥିବା ପଦକୁ ତଳ ବାକ୍ୟରେ ଓ କାମକୁ ବୁଝାଉଥିବା ପଦକୁ ଝୁଡ଼ିରେ ରଖିବା ।

୮. ନିମ୍ନରେ କେତୋଟି ଶବ୍ଦ ଦିଆଯାଇଛି । ପ୍ରତ୍ୟେକ ଶବ୍ଦ ପୂର୍ବରୁ ‘ଅ’ ଯୋଗକରି ନୂଆ ଶବ୍ଦଟି ଲେଖିବା ଓ ବାକ୍ୟରେ ବ୍ୟବହାର କରିବା ।

ଜଣା .....

ସାଧାରଣ.....

ସୁବିଧା .....

ଭାବ .....

୯. ‘ଗୁଣ୍ଡୁଗୁଣ୍ଡୁ’ ଶବ୍ଦଟି ଏହି ପାଠରେ ଯେଉଁ ସ୍ଥାନରେ ବ୍ୟବହାର କରା ହୋଇଛି, ସେହି ବାକ୍ୟଟିକୁ ତଳେ ଲେଖିବା ।

.....

.....

୧୦. ତଳେ ଦୁଇଟି ବାକ୍ସରେ କେତେଗୁଡ଼ିଏ ଶବ୍ଦ ଦିଆଯାଇଛି । ସେଗୁଡ଼ିକର ଯାହା ସହିତ ଯାହାର ସମ୍ପର୍କ ଅଛି, ଆସ ତାକୁ ବାଛି ତଳେ ଲେଖିବା ।

ଖବର   କୃତ୍ରିମ   ସୁନ୍ଦର
ପୋକମରା   ପାକୁଆ
ନଈକୁଳିଆ   ଶାଗ

ସାର   ଔଷଧ   ପତର
ଫୁଲ   ପାଟି
କାଗଜ   ଗାଆଁ

.....
.....

୧୧. ତଳେ ଦିଆଯାଇଥିବା ଶବ୍ଦଗୁଡ଼ିକୁ ସଜାଇ ବାକ୍ୟରେ ଲେଖିବା ।

ନାନାପ୍ରକାର ସେଠାରେ ପନିପରିବା ବାରମାସ ଚାଷ କରାଯାଏ ।

.....

ଦୁଇଟିକୁ ଅଜା ଦେଖି ପିଲା ହୋଇଗଲେ ଖୁସି

.....

କାହିଁକି ହେଉଛନ୍ତି ଏ ଧୂଳିମାଟିରେ ଘାଣ୍ଟି ?

.....

ତୁମ ପାଇଁ କାମ

- ତୁମ ବାଡ଼ିରେ କେଉଁ କେଉଁ ଫଳଗଛ ଅଛି, ତା'ର ଏକ ତାଲିକା କର ।
- ତୁମ ଚାଷଜମିରେ କେଉଁ କେଉଁ ସାର ପ୍ରୟୋଗ କରାହେଉଛି । ତାର ଏକ ତାଲିକା କର ।